

VAI TRÒ CỦA CÔNG ĐOÀN TRONG XÃ HỘI HÓA GIÁO DỤC

○ THS. LƯƠNG THỊ VIỆT HÀ*

Quán triệt quan điểm, chủ trương của Đảng, Nhà nước và trước yêu cầu đổi mới, Công đoàn giáo dục Việt Nam (CĐGDVN) đã tích cực tham gia công tác xã hội hóa giáo dục (XHHGD) bằng việc triển khai nhiều hoạt động nhằm góp phần xây dựng một nền giáo dục cho mọi người, tạo điều kiện để mọi người được hưởng thụ thành quả của giáo dục, thể hiện rõ tính chất *«giáo dục cho mọi người và tất cả cho giáo dục»* (Education for all, All for Education) và nâng cao chất lượng giáo dục góp phần phát triển đất nước. Với nhận thức sâu sắc về vai trò, trách nhiệm của tổ chức công đoàn đối với công tác XHHGD, trong những năm qua, CĐGDVN đã thực hiện thành công và có hiệu quả vai trò của mình. Điều đó được thể hiện ở các mặt hoạt động sau:

1) *Tổ chức tuyên truyền, động viên, giáo dục* để các đoàn viên của mình hiểu rõ quan điểm chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước trong XHHGD giúp họ nhận thức rõ hơn về nhiệm vụ của mình trong việc thực hiện công tác này.

2) *Phối hợp với Bộ GD-ĐT hướng dẫn tổ chức Đại hội các cấp, đặc biệt là cấp cơ sở bàn về phát triển nhà trường, xây dựng và thông qua quy chế hoạt động của Hội (hoặc Ban giáo dục) ở các cơ sở trường học; tham mưu cho Bộ đưa tiêu chí XHHGD là một trong 15 tiêu chí đánh giá thi đua các sở giáo dục, các trường...*

3) *Thường xuyên quan tâm đến việc nâng cao đời sống giáo viên (GV), có những chính sách ưu tiên thỏa đáng với cán bộ, GV - đặc biệt là đội ngũ GV công tác ở vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn và các vùng đồng bào dân tộc; vận động xây «Nhà công vụ» cho GV, nâng cao chất lượng cuộc sống GV để họ yên tâm công tác. Nhờ có những chính sách như vậy mà quy mô trường lớp ở các vùng khó khăn ngày một phát triển, thu hút được tỉ lệ HS đến trường cao và giảm tỉ lệ HS bỏ học.*

Trong những năm qua, CĐGD các cấp đã tham gia tích cực các cuộc vận động như:

- *«Hỗ trợ giáo dục miền núi, vùng sâu, vùng xa»* do Bộ GD-ĐT và CĐGDVN phát động, với lời kêu gọi vận động cán bộ, GV và lao động

trong ngành quyên góp hỗ trợ xây dựng nhà ở công vụ cho các GV miền núi. CĐGD các cấp đã phối hợp với chính quyền chỉ đạo, hướng dẫn, tuyên truyền, vận động các nhà giáo, cán bộ, viên chức và lao động, tổ chức hỗ trợ xây dựng nhà ở công vụ cho GV vùng sâu, vùng xa và vùng khó khăn. Cho đến nay, số tiền quyên góp đã được trên 105 tỉ đồng, xây dựng 60.312 m² nhà ở công vụ GV (tương đương 2000 nhà ở 30m²).

- *«Quyên góp sách vở, đồ dùng học tập, áo ấm giúp HS, GV vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn»* do Bộ GD-ĐT và CĐGDVN chỉ đạo, hướng dẫn đã được các nhà giáo, cán bộ, người lao động, HS, sinh viên, các bậc cha mẹ HS, các ban ngành đoàn thể, các doanh nghiệp hưởng ứng tích cực. Kết quả: quyên góp được 113.046.552.000 đồng; 6.857.404 quyển sách giáo khoa, sách tham khảo, vở viết; 468.063 bộ đồ dùng học tập; 1.304.251 chiếc và 169.334 kg quần áo các loại; 63.816 hiện vật khác; 25 chiếc tivi, 38 bộ máy vi tính (tổng trị giá khoảng 13 tỉ đồng).

4) *Tích cực vận động cán bộ, đoàn viên, GV thực hiện tốt nhiệm vụ chuyên môn ở trường, quan tâm đến công tác xây dựng đội ngũ, chăm lo bồi dưỡng phẩm chất chính trị và năng lực chuyên môn cho cán bộ và GV. Thông qua cuộc vận động «Dân chủ - Kỷ cương - Tình thương - Trách nhiệm»* do Bộ GD-ĐT và CĐGDVN phối hợp chỉ đạo và hướng dẫn trong toàn Ngành giáo dục, có thể thấy phẩm chất chính trị, trình độ chuyên môn của đội ngũ nhà giáo, cán bộ quản lý ngày càng được nâng cao và được đào tạo chuẩn hóa theo đúng quy định. Kết quả: có 59 tỉnh, thành phố đạt chuẩn quốc gia về phổ cập THCS, hệ thống trường học, thiết bị dạy và học và các công trình vệ sinh được đầu tư kiên cố hóa, đồng bộ và hiện đại, hàng vạn GV ở miền núi, vùng sâu, vùng xa có nhà ở xóa dần tình trạng nhà ở tranh, tre, nứa, lá; hàng năm có hơn 20.000 đảng viên mới được kết nạp vào Đảng Cộng sản Việt Nam; tỉ lệ trình độ đào tạo đạt chuẩn và trên chuẩn của GV tiếp tục tăng: Mầm non đạt 89,1%; Tiểu học

* Công đoàn giáo dục Việt Nam

đạt 98,68%; THCS đạt 98,37%; THPT đạt 98% (trong đó có 3,8% là ThS); đội ngũ GV ở các trường đại học và cao đẳng hiện có 62.383 người, với 239 GS, 1.597 Phó GS, 6.288 TS và 23.205 ThS; số lượng nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục các cấp và lao động trong Ngành đạt danh hiệu GV dạy giỏi, chiến sĩ thi đua các cấp chiếm từ 20% đến 30%. Năm 2010 có thêm 132 Nhà giáo Nhân dân và 1.062 Nhà giáo Ưu tú được phong tặng danh hiệu.

Bên cạnh đó, cuộc vận động «*Mỗi thầy, cô giáo là một tấm gương đạo đức, tự học và sáng tạo*» do Bộ GD-ĐT và CĐGDVN phát động cũng thu được những kết quả đáng khích lệ:

- *Về tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của đội ngũ nhà giáo*: Phần lớn các nhà giáo có phẩm chất đạo đức và có ý chí chính trị tốt, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ ngày càng được tăng cao. Nhiều nhà giáo ý thức, phấn đấu vào Đảng Cộng sản Việt Nam nên tỉ lệ đảng viên trong đội ngũ nhà giáo ngày càng tăng cao (đạt 40%).

- *Sự phấn đấu học tập của đội ngũ nhà giáo*: Các nhà trường đều xây dựng kế hoạch bồi dưỡng đội ngũ và vận động các nhà giáo tự học, tự bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, ngoại ngữ, tin học nên tỉ lệ GV đạt chuẩn và trên chuẩn ở các GV mầm non, tiểu học, THCS và THPT rất cao. Số lượng giảng viên có trình độ tiến sĩ và thạc sĩ tại các trường trong cả nước tiếp tục tăng như: Trường Đại học sư phạm Hà Nội có 129 GS và PGS, 254 TS, 478 ThS; Trường Đại học Khoa học tự nhiên - ĐHQG Hà Nội có 121 GS và PGS, 220 TS và 119 ThS; Trường Đại học Bách khoa Hà Nội có 155 GS và PGS, 428 TS, 540 ThS; Trường Đại học Kinh tế quốc dân có 113 GS và PGS, 245 TS, 326 ThS; Trường Đại học Khoa học tự nhiên - ĐHQG TP Hồ Chí Minh có 34 GS và PGS, 115 TS, 231 ThS...

- *Sự sáng tạo của đội ngũ nhà giáo* trong hoạt động giáo dục và quản lý giáo dục, hoạt động dạy và học, cải tiến đồ dùng dạy học và ứng dụng công nghệ thông tin, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ. Các phong trào được đẩy mạnh trong đội ngũ nhà giáo đã đem lại những kết quả to lớn như: Ngành giáo dục thành phố Hà Nội có 242.562 sáng kiến kinh nghiệm cấp cơ sở, 46.192 sáng kiến cấp quận, huyện và 22.682 sáng kiến cấp thành phố, 15 cán bộ, GV được cấp bằng lao động sáng tạo của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam; Quảng Bình có 12.278 sáng kiến và làm mới 422.940 đồ dùng dạy học; Trà Vinh sưu tầm và làm mới

40.000 tranh ảnh, đồ dùng dạy học; Hưng Yên có 13.615 sáng kiến; Nam Định có 3.000 sáng kiến cấp cơ sở, 101 sáng kiến cấp tỉnh và 4 cán bộ, GV được cấp bằng lao động sáng tạo của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam,...

5) *CĐGD các cấp đã tổ chức các buổi gặp mặt, tri ân và Lễ tôn vinh các nhà giáo để biểu dương, khen thưởng cán bộ, GV có thành tích trong học tập, công tác giảng dạy và có nhiều cống hiến cho sự nghiệp giáo dục. CĐGD cùng với cấp chính quyền đồng cấp tích cực vận động cán bộ, GV tham gia vào phổ cập giáo dục, đưa việc tham gia giảng dạy phổ cập là một trong các tiêu chí thi đua.*

6) *CĐGDVN thể hiện vai trò thu hút các lực lượng xã hội tham gia vào quá trình giáo dục cùng với nhà trường, cùng với chuyên môn chỉ đạo các cơ sở giáo dục tăng cường sự phối hợp giữa Nhà trường - Gia đình - Xã hội trong giáo dục HS, có mối quan hệ chặt chẽ với cha mẹ HS, tích cực tham gia công tác tổ chức Ban đại diện cha mẹ HS để xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh. Phối hợp với các cơ quan chức năng như: công an, các tổ chức xã hội và đoàn thể quần chúng đó là Hội khuyến học, Hội phụ nữ, Đoàn thanh niên giáo dục cho HS các vấn đề như giáo dục truyền thống cách mạng, giáo dục pháp luật, giáo dục bảo vệ môi trường, giáo dục Luật An toàn giao thông và phòng chống tệ nạn xã hội góp phần bồi dưỡng nhân cách và lí tưởng cho thế hệ trẻ. Cùng phối hợp với Hội khuyến học xây dựng, củng cố hệ thống khuyến học và xây dựng quỹ khuyến học, khuyến tài các cấp để hỗ trợ cho những HS có hoàn cảnh khó khăn vươn lên học giỏi.*

7) *Phối hợp với Bộ GD-ĐT cứ 2 năm/lần tổ chức tôn vinh các doanh nghiệp, các nhà hảo tâm trong và ngoài nước đã có đóng góp tiền, đất đai, công sức,... cho Ngành giáo dục xây dựng trường, hỗ trợ đời sống nhà giáo để các nhà giáo an tâm với nghề; Số tiền từ năm 2007 đến năm 2010 do các và các nhà hảo tâm trong và ngoài nước đóng góp cho ngành giáo dục là gần 1.300 tỉ đồng; 17,856 triệu USD; 276.828 EUR và 167.127 m² đất.*

Qua các hoạt động trên có thể thấy rằng vai trò của CĐGD trong công tác XHHGD rất lớn. CĐGD đã phối hợp với các Bộ, Ban và Ngành ở Trung ương cũng như địa phương đẩy mạnh công tác XHHGD, huy động các lực lượng xã hội cùng

(Xem tiếp trang 10)

b) Sử dụng phối hợp các hình thức ĐGGV như: - ĐG hình thành: Tập trung vào việc thu thập và sử dụng thông tin mang tính chuẩn đoán nhằm cải tiến hoạt động giảng dạy và học tập; - ĐG tổng kết nhằm xem xét hiệu quả hoạt động giảng dạy, NCKH và các hoạt động khác của GV. Kết quả ĐG tổng kết được dùng để bổ nhiệm các chức danh GV hoặc để đề bạt, khen thưởng, tăng lương. Các cấp quản lý của trường ĐH có thể sử dụng kết quả ĐG này để quyết định thay đổi nội dung, chương trình ĐT hoặc môn dạy của GV. Để đảm bảo tính khách quan, toàn diện, việc ĐG này được tiến hành dưới nhiều hình thức khác nhau như: + Thư góp ý của SV về tính hiệu quả của hoạt động giảng dạy của GV, chất lượng kiến thức mà SV thu được và tác dụng của chúng đối với quá trình tiến bộ của SV; + Đồng nghiệp ĐG thông qua việc dự giờ thăm lớp; + Thông qua hồ sơ giảng dạy của GV...

c) Triển khai chủ trương SV ĐGGV của Bộ GD-ĐT. Kết luận Hội nghị toàn quốc về chất lượng GDDH, dạy của GV ngày 5/1/2008, Phó Thủ tướng, Bộ trưởng Bộ GD-ĐT Nguyễn Thiện Nhân đã nhấn mạnh: «Về GV, Bộ GD-ĐT đã và đang tiếp tục ban hành quy chế GV và chuẩn GV cho từng vị trí công tác, phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống. Tất cả GV ĐH đều phải có năng lực giảng dạy, nghiên cứu và phải được ĐG qua SV và đồng nghiệp về trình độ chuyên môn, kỹ năng sư phạm, năng lực quản lý giáo dục» (1).

Trong Bộ tiêu chuẩn ĐG chất lượng giáo dục trường đại học, ban hành theo Quyết định số 65/2007/QĐ-BGDĐT ngày 1/1/2007 quy định việc «... có kế hoạch và phương pháp ĐG hợp lý các hoạt động giảng dạy của GV» và «... người học được tham gia ĐG chất lượng giảng dạy của GV khi kết thúc môn học». Từ đó, việc ĐG GV nói chung, việc lấy ý kiến phản hồi từ người học đối với hoạt động giảng dạy của GV nói riêng là một yêu cầu không thể thiếu được để nâng cao chất lượng ĐT của các trường ĐH, CĐ.

Để việc lấy ý kiến phản hồi từ người học đối với hoạt động giảng dạy của GV đạt kết quả mong muốn, cần chú ý một số vấn đề sau đây: - Xác định rõ mục đích yêu cầu của việc lấy ý kiến phản hồi từ người học đối với hoạt động giảng dạy của GV, nhằm tạo nên một kênh thông tin để ĐG chất lượng giảng dạy của GV chính xác, khách quan và công bằng hơn; - Lựa chọn nội dung lấy ý kiến phản hồi từ người học, bao gồm: + Nội dung và phương pháp giảng dạy

của GV; + Tài liệu phục vụ giảng dạy và thời gian lên lớp của GV; + Trách nhiệm và sự nhiệt tình của GV đối với người học; + Khuyến khích sáng tạo, tôn trọng tư duy độc lập của SV trong học tập; + Sự công bằng trong kiểm tra, ĐG của GV; + Tư vấn, hướng dẫn hoạt động học tập của SV; Tác phong sư phạm...; - Xây dựng phiếu điều tra lấy ý kiến phản hồi từ người học đối với hoạt động giảng dạy của GV.

***

ĐGGV là một yêu cầu tất yếu nhằm xây dựng và phát triển đội ngũ GV. Để việc ĐGGV khách quan và khoa học cần phải xuất phát từ các công việc mà GV đảm nhận, đồng thời xây dựng được bộ tiêu chí ĐG cũng như tổ chức tốt quá trình ĐG. □

(1) Bộ GD-ĐT. Thông báo số 1007/TB-BGDĐT ngày 13/2/2008.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ GD-ĐT. Quyết định số 65/2007/QĐ-BGDĐT ngày 1/1/2007 về Bộ tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục trường đại học.
2. Bộ GD-ĐT. Công văn số 1276/TB-BGDĐT-NG ngày 20/2/2008 về Hướng dẫn tổ chức lấy ý kiến phản hồi từ người học về hoạt động giảng dạy của giảng viên.

Vai trò của công đoàn...

(Tiếp theo trang 7)

quan tâm, chăm lo mọi mặt để phát triển sự nghiệp giáo dục nước ta, đáp ứng yêu cầu mới của xã hội cũng như xu thế toàn cầu hoá. □

Tài liệu tham khảo

1. Bộ GD-ĐT. Báo cáo Lễ tuyên dương các doanh nghiệp, các nhà hảo tâm có đóng góp xuất sắc cho sự nghiệp giáo dục và đào tạo năm 2010. NXB Giáo dục, H.2010.
2. Công đoàn Giáo dục Việt Nam. Báo cáo sơ kết 3 năm tiếp tục thực hiện cuộc vận động "Hỗ trợ giáo dục miền núi, vùng sâu, vùng xa", 2010.
3. Công đoàn Giáo dục Việt Nam. Báo cáo sơ kết 2 năm cuộc vận động "Quyên góp sách vở, đồ dùng học tập, áo ấm giúp học sinh và giáo viên vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn", 2010.
4. Công đoàn Giáo dục Việt Nam. Báo cáo sơ kết 3 năm cuộc vận động "Mỗi thầy, cô giáo là một tấm gương đạo đức, tự học và sáng tạo", 2010.
5. Công đoàn Giáo dục Việt Nam. Báo cáo tổng kết 5 năm cuộc vận động "Dân chủ - Kỷ cương - Tình thương - Trách nhiệm", 2010.